

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการศึกษาขีดความสามารถของสื่อและการนำเสนอข่าวออนไลน์ในพื้นที่ห้าจังหวัด
ชายแดนภาคใต้
ฐิติมา เทพญา และ ดุชนฎี เพ็ชรมงคล

ภายใต้

โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมในภาคใต้ของประเทศไทย
Southern Thailand Empowerment and Participation (STEP) Project

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ขีดความสามารถของสื่อและการนำเสนอข่าวออนไลน์ในพื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนใต้” (สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสังเกต โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 องค์กรซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ องค์กรสื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่มีการผลิตสื่อออนไลน์จำนวน 5 องค์กร คือ หนังสือพิมพ์โพกัสภาคใต้ หนังสือพิมพ์ไทยแหลมทอง หนังสือพิมพ์ปักษ์ใต้ หนังสือพิมพ์ทางไท หนังสือพิมพ์ข่าวใต้ และองค์กรสื่อทางเลือกที่ผลิตสื่อออนไลน์จำนวน 4 องค์กร คือ สำนักข่าวอามาน ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ บุษงารายอนิวส์ และ สมาคมหนังสือพิมพ์ภาคใต้แห่งประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการสำรวจคุณลักษณะการนำเสนอข่าวออนไลน์ ศึกษาสถานการณ์องค์กรสื่อในการนำเสนอข่าวออนไลน์ และสำรวจปัญหาอุปสรรค และความต้องการขององค์กรสื่อข่าวในการนำเสนอข่าวออนไลน์ในพื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการศึกษาพบว่า คุณลักษณะการนำเสนอข่าวออนไลน์ของทั้ง 9 องค์กรส่วนใหญ่ยังขาดความทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แต่สามารถสืบค้นข่าวย้อนหลังได้ ทุกองค์กรมีการนำสื่อประสมแต่ละประเภทมาใช้ในสัดส่วนที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มองค์กรสื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะเน้นให้เว็บไซต์มีความสมดุลของเนื้อหาที่เป็นข้อความและรูปภาพ จึงให้ความสำคัญต่อความเร็วในการแสดงหน้าเว็บเพจน้อยกว่ากลุ่มองค์กรสื่อทางเลือกที่เน้นแสดงเนื้อหาในลักษณะข้อความมากกว่ารูปภาพ ลักษณะการนำเสนอข่าวขององค์กรมี 2 รูปแบบ คือ การรวบรวมและนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นประจำวัน และการนำเสนอบทวิเคราะห์ต่างๆที่เกิดขึ้นในพื้นที่ วัตถุประสงค์ของการผลิตเว็บไซต์ข่าวออนไลน์ขององค์กรส่วนใหญ่ คือ ต้องการนำเสนอเนื้อหาข่าวในมุมมองที่แตกต่างจากสื่อหลักอื่นๆโดยทั่วไป และการสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

จากการมีกลุ่มเป้าหมายหลักขององค์กรสื่อทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน ส่งผลให้ระดับการตอบสนองของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อสื่อออนไลน์ต่างกัน รวมทั้งสะท้อนให้เห็นลำดับความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคขององค์กรแตกต่างกัน ทั้งนี้สาเหตุมาจากความแตกต่างของพฤติกรรมของกลุ่มผู้บริโภค และการเข้าถึงเทคโนโลยีในแต่ละพื้นที่ไม่เท่ากัน อุปสรรคที่เป็นปัจจัยภายนอกเกี่ยวกับการตอบสนองของกลุ่มเป้าหมายที่ระบุขอบเขตอยู่ใน 3 จังหวัด (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) กับกลุ่มเป้าหมายที่ระบุขอบเขตอยู่ใน 5 จังหวัด (สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) จึงมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มองค์กรทั้ง 2 กลุ่มมีอุปสรรคอันเป็นปัจจัยภายในองค์กรที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มองค์กรสื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีปัญหาหลักในด้านขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะทาง หรือบุคลากรที่มีคุณสมบัติตรงความต้องการขององค์กร ในขณะที่องค์กรสื่อทางเลือกมีปัญหาหลักในด้านงบประมาณหมุนเวียนในองค์กร ส่งผลให้ไม่สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ได้

การดำเนินงานหลักขององค์กรสื่อหนังสือพิมพ์ยังคงให้ความสำคัญในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด เนื่องจากเป็นสื่อหลักที่สร้างรายได้ให้กับองค์กร แม้กลุ่มองค์กรสื่อทั้ง 2 กลุ่มจะมีความแตกต่างกันในด้านโครงสร้างการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่แตกต่างกัน แต่องค์กรทั้ง 2 กลุ่มนี้ก็มีแนวคิดในการพัฒนาเว็บไซต์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ต้องการให้เว็บไซต์ขององค์กรยังคงอยู่ และต้องการพัฒนาเว็บไซต์ให้มีความทันสมัยต่อไปในอนาคต

Abstract

This survey research on “The Potential of Online News Reporting in the Five Southern Border Provinces of Songkhla, Satun, Pattani, Yala and Narathiwat” has three objectives (1) to examine the process and quality of online news reporting, (2) to look into the status of news organizations and (3) to investigate possible problems and need of news organizations with regard to online news reporting. The study uses a combination of different methods: questionnaire, in-depth interview and observation. The samples include two main groups of media producing online news reporting: (1) local newspapers and (2) local alternative media organizations. The former includes five papers: (1) Focus Paktai, (2) Thailamethong, (3) Pakthai, (4) Thangthai and (5) Chaotai. The later consists of four institutions: (1) Thaiaman News, (2) Deepsouthwatch, (3) Southern Newspaper Association, and (4) Bungaraya news.

The findings reveal that for all nine organizations there has been the lack of immediacy. However, news investigation is carried afterward. These nine institutes use multimedia differently. Because the local newspapers tend to balance texts and images, the loading speed of web page is not their top priority. The local alternative media organizations, on the other hand, put more emphasis on texts than images. However, for both groups, there are two ways of reporting news online. Firstly, they report what happens in the area on a daily basis. Secondly, they critically analyze the incidents that have happened. These organizations share the common goals to report incidents with different perspectives from mainstream media and to interact and exchange ideas with their audience.

With different target audiences having different consumer behaviors and accessibility to technology, these two groups of media organizations respond to their audiences differently. In addition, they have distinct organizational problems. The local newspapers are understaffed with specific qualifications whereas alternative media institutions encounter financial difficulty enabling them to operate as planned.

Despite all difficulties, both groups are determined to give precedence to print version as a main company income. Additionally, in spite of different organizational structures and operational problems, they both intend to improve the quality of their online news reporting.